

**UCHWAŁA NR LXIX/505/2023
RADY MIEJSKIEJ ŁĄDKA-ZDROJU**

z dnia 26 października 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łądek-Zdrój na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 40 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), Rada Miejska Łądek-Zdroju uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łądek-Zdrój na lata 2023-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łądko-Zdroju.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Łądko-Zdroju

Małgorzata Bednarek

Gminny Program Wspierania Rodziny

w Gminie Łądek-Zdrój na lata 2023 - 2025

Samorządy lokalne odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmocnienia więzi w całej społeczności. Rodzina jest podstawą życia społecznego. Od siły rodziny i każdej jednostki w lokalnej społeczności zależą efekty podejmowanych działań. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa.

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizacją w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć szczęśliwe. W wielu dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka. Pojawiają się trudności na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania). Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. nałogi, przestępczość, przemoc i inne). Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia niosą za sobą wiele pozytywnych skutków, ale niestety pogłębiają też wiele negatywnych zjawisk, takich jak: uzależnienia, przemoc, przestępczość, które bardzo często powodują rozpad rodziny. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, bezrobocie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, zagrożenie eksmisją itp. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie nie tylko na losach jej członków, ale i całym społeczeństwem. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej, szczególnie rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze, które oferują wyższą jakość usług opiekuńczych i wychowawczych. Pojawiające się w rodzinie dysfunkcje powodują interwencje instytucji i służb, które zobligowane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Ważne jest, aby wszystkie podmioty i instytucje, które zostały przygotowane w związku z wejściem w życie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uczestniczyły w procesie wspierania rodziny. Tworzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny, stałe monitorowanie przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, mają na celu realizowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocną rolę spełnia asystent

rodziny, który realizuje plan naprawczy, aby groźba zabrania dziecka została odsunięta lub by dziecko czasowo umieszczone w pieczy zastępczej mogło powrócić do biologicznej rodziny. Stąd też naczelnym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Diagnoza

I.

1. Demografia

Dane statystyczne zamieszczone w Raporcie Gminy za rok 2022 zgodnie z danymi z Ewidencji Ludności prowadzonej w Urzędzie Miasta i Gminy Łądek-Zdrój.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. liczba ludności w poszczególnych miejscowościach położonych na terenie gminy Łądek-Zdrój przedstawia się następująco:

- 1) Lutynia - 50
- 2) Orłowiec - 67
- 3) Radochów - 582
- 4) Skrzyńka - 336
- 5) Stójków - 217
- 6) Trzebieszowice - 990
- 7) Wójtówka - 54
- 8) Wrzosówka - 1
- 9) Kąty Bystrzyckie - 57
- 10) Konradów - 275
- 11) Łądek-Zdrój - 5005

Liczba mieszkańców kształtuje się następująco:

Stan ludności na dzień 31.12.2022 r.

Miasto - 5005 osób ; Wieś 2630. **Razem 7635**

Stan ludności na dzień 30.06.2023 r.

Miasto - 4913 osób; Wieś 2543. Razem - 7456

W ciągu 6 miesięcy liczba ludności zmniejszyła się o 179 osób.

2. Bezrobocie

Bezrobotnych w gminie Łądek- Zdrój na dzień 30 czerwca 2023 roku było 286 osób, w tym 124 kobiety, z prawem do zasiłku 48 osób, w tym 23 kobiet. W porównaniu z danymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku na dzień 31 grudnia 2022 roku liczba osób bezrobotnych w lipcu br. zmniejszyła się o 12 osób.

3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna wymaga połączonych działań na rzecz mieszkańców i osób wymagających pomocy. Systematycznie wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, zwiększa się liczba spraw, ich „ciężar gatunkowy” i stopień trudności. Poza zmianami „ilościowymi”, rozszerzaniem się zadań pomocy społecznej dokonują się też zasadnicze zmiany „jakościowe” problemów, które w znacznym stopniu dotyczą osób i rodzin, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Zmieniają się priorytety, korzystający z pomocy społecznej byli przede wszystkim ludzie starzy, a także osoby niepełnosprawne, rodziny wielodzietne i rodziny osób uzależnionych od alkoholu. Obecnie wśród podopiecznych ośrodków pomocy społecznej przeważającą grupę stanowią osoby w tzw. wieku produkcyjnym, które z powodu bezrobocia lub zbyt niskich dochodów nie dysponują wystarczającymi środkami na utrzymanie oraz szukają wsparcia z uwagi na trudności w rozwiązywaniu innych istotnych problemów.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, można zauważyć, że najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc w 2023 roku jest bezrobocie, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczych. Na uwagę zasługuje bezdomność, która wymaga podjęcia konkretnych działań. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela. Ogółem do 30 czerwca br. z pomocy społecznej skorzystały 152 rodziny.

Tabela nr 1. Powody ubiegania się o pomoc społeczną w 2023 r. dane na dzień 30 czerwca 2023 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	33	51
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	13	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	3	14
Bezrobocie	43	85
Niepełnosprawność		
-zasiłki okresowe	4	8
- zasiłki stałe	27	34
Długotrwała lub ciężka choroba	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	14	47
Przemoc w rodzinie		
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	7	7
Narkomania	0	0
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenia losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0
Liczba rodzin pobierających fundusz alimentacyjny	46	Liczba osób uprawnionych 65
Liczba rodzin pobierających świadczenia	278	
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	93	
Pomoc w formie dożywiania	12 dzieci	26 osób dorosłych

Szczegółnej uwagi i opieki wymagają dzieci wychowywane w rodzinach ubogich. Pracownicy socjalni, wspólnie z pedagogami szkolnymi, podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, a także tych, które uczęszczają do przedszkola.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Wieloletni Program Wspierania Finansowego Gmin jest programem rządowym i realizowany jest na terenie gminy Łądek-Zdrój. Program ten ma na celu długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia, poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach, a także osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.

Do dnia 30 czerwca 2023 roku 2022 r. tą formą pomocy objęto 12 dzieci i młodzieży. A zatem można stwierdzić, że sytuacja materialna rodzin, z których dzieci uczęszczają do szkół, przedszkoli na terenie gminy jest zadowalająca o czym świadczy niewielka ilość rodzin uprawnionych do tej formy pomocy (rodziny przekraczające o 200 % kryterium dochodowe określone w art. 8 ustawy o pomocy społecznej).

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy nie mieszczące się w sferze finansowej, usługowej, czy w naturze. Coraz częściej beneficjenci pomocy społecznej poszukują wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pracy socjalnej. Praca socjalna z rodziną/osobą samotną swój początek ma zawsze w miejscu, gdzie egzystuje podopieczny. W naturalnym środowisku życia wyraźnie manifestują się możliwe zagrożenia, jak i elementy, na których można budować program pomocowy. To właśnie dzięki, nie zawsze docenianej pracy socjalnej, liczba klientów pomocy społecznej stale zmniejsza się.

Zabezpieczenie finansowe z innych systemów wsparcia rządowego (500+, 300+, świadczenia pielęgnacyjne, alimenty itp.) powoduje polepszenie sytuacji materialnej rodzin. Jednakże w rodzinach coraz częściej pojawiają się zupełnie inne bardzo ważne sytuacje, problemy, które trzeba rozwiązać. I tu musi pojawić się specjalista - pracownik socjalny oraz asystent rodziny.

4. Asystent rodziny i Wsparcie rodziny

4.1 Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Ostatecznie na zmianę i sukces pracuje sama rodzina. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

4.2 Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

4.3 Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

W pracy z rodziną bardzo ważne jest wsparcie środowiska lokalnego. Asystent może pomagać rodzinie poprzez zorganizowanie i integrowanie działań:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

W dniu 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspierania kobiety w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860).

Kobiety i rodziny, które oczekują narodzin niepełnosprawnego dziecka oraz te, które urodzą takie dziecko i będą go wychowywać, mogą liczyć na wsparcie w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zgodnie z przepisami ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju zapewnia takim kobietom, rodzinom dostęp do:

- Wyплаты jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł
- Informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiet w ciąży
- Poradnictwa prawnego
- Wsparcia psychologicznego
- Świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

Wsparcie obejmuje także zapewnienie dostępu rodzinom, w szczególnych sytuacjach, do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę. Poradnictwo będzie dotyczyło realizacji indywidualnych potrzeb rodziny. Będzie ona mogła skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Poradnictwo w ww. zakresie, dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust.3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, koordynowane będzie przez asystenta rodziny. Koordynacja ta ma polegać na opracowaniu katalogu wsparcia możliwego do uzyskania oraz występowaniu przez asystenta rodziny do odpowiednich podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia.

4.4 Wsparcie asystenta rodziny polega na:

- Udzieleniu informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny
- Reprezentacji kobiety przed instytucjami i urzędami
- Udzieleniu wsparcia psychologicznego
- Udzieleniu pomocy w przewycięzaniu problemów wychowawczych oraz problemów prawnych
- Wsparciu w realizacji codziennych obowiązków

4.5 Przykładowe formy wsparcia oferowane przez asystenta rodziny:

- Doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia
- Poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom
- Poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem
- Pomoc w codziennej organizacji życia rodziny, planowanie sposobów spędzania wspólnego wolnego czasu
- Nauka sprawnego wykonywania obowiązków domowych
- Doradztwo w zakresie zarządzania budżetem domowym
- Informowanie, jak działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka
- Pomoc w sprawach urzędowych, wspieranie rodziny w kontaktach z pracownikami szkoły przedszkola, sadu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji
- Pomoc w zakresie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy.

Od 1 września bieżącego roku Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia Asystenta rodziny. Kilkuletni brak Asystenta rodziny - pracownika realizującego powyższe zadanie skutkował przerwą w wykonywaniu zadań. Rodziny mające trudności opiekuńczo- wychowawcze objęte były jedynie pomocą społeczną i pracą socjalną. Obecnie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, są diagnozowane i po dokonaniu analizy sytuacji rodziny pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do Kierownika Ośrodka o przydzielenie asystenta rodziny. Wsparcie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem. Pracownik socjalny po uzyskaniu zgody rodziny zawiera kontrakt socjalny, w którym zawarte zostają ustalenia pracownika socjalnego z członkami rodziny w zakresie współpracy z asystentem rodziny. Asystent rodziny opracowuje i realizuje wspólnie z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, który przeprowadził wywiad środowiskowy plan pracy z rodziną. Opracowuje we współpracy z członkami rodziny koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin. Udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi. Wspiera aktywność społeczną rodzin, motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. Motywuje do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. Udziela

wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci.

Zgodnie z danymi naszego Ośrodka oraz na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku 30 dzieci z Gminy Łądek - Zdrój umieszczonych jest w spokrewnionej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Od 2011 r. do 2019 roku zostało umieszczonych w pieczy zastępczej 10 dzieci;

Od 2020 r- do 2022 roku – zostało umieszczonych w pieczy zastępczej 18 dzieci;

w 2023 – 2 dzieci (na dzień 31 sierpnia br.),

w tym koszt utrzymania dzieci przebywających w pieczy:

za 4 dzieci – ponoszona przez Gminę odpłatność w wysokości 10%

za 7 dzieci - ponoszona przez Gminę odpłatność w wysokości 30%

za 19 dzieci - ponoszona przez Gminę odpłatność w wysokości 50%

II. Cel główny

Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie w Gminie Łądek- Zdrój poprzez wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

III. Cele szczegółowe

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym:

- a) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych gimnazjów w formie dwudaniowych obiadów, śniadań oraz śniadań, obiadów, kolacji w internatach;
- b) udzielanie pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych - współpraca ze Stowarzyszeniami;
- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej;
- d) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem długotrwałego bezrobocia;
- f) współorganizacja wypoczynku letniego w okresie wakacyjnym.

2. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach:

- a) monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych;
- b) korzystanie ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem poprzez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku,
- c) organizowanie spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się organizowaniem pomocy rodzinom.

3. Zapobieganie uzależnieniom od alkoholu, środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:

- a) profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami;
- b) współuczestnictwo w działaniach podejmowanych w ramach Programu Wpierania Rodziny, a przyjętych do realizacji w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności poprzez:

- a) koordynację działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży;
- b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne koordynowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju.

IV. Adresaci programu

- 1. Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
- 2. Rodziny, w których występuje problem przemocy.
- 3. Rodziny ubogie i zagrożone ubóstwem.

V.

Realizacja Programu

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
I. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.			
1. Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Przyczyny udzielania pomocy- 2. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych-
2. Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, świetlicami środowiskowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba podjętych działań- ... a) policja - b) szkoły- c) placówki - d) świetlice- 2. Liczba osób objętych wsparciem-
3. Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej-
4. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej, terapii psychologicznej, uczestnictwa w grupach wsparcia.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Nieodpłatna Pomoc Prawna w Kłodzku i w Stroniu Śląskim	1. Liczba osób, które podjęły terapię- 2. Liczba założonych Niebieskich Kart - 3. Liczba osób, które korzystały z: 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego- 2) terapii i mediacji- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami

			samopomocowymi”-
5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku	1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta - 2. Rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej- 3. Rodziny, których dzieci powróciły do rodziny biologicznej - 4. Rodziny, których dzieci które zostały zaadoptowane-
6. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb –zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy- 2. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta- 3. Liczba rodzin wspierających-
II. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.			
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba i formy udzielonej pomocy - a) finansowa- b) rzeczowa- c) pozostałej- Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą -
2. Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba dzieci korzystających z posiłków -

3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych monitorowaniem, po zakończeniu pracy z: a) Asystentem rodziny - b) po powrocie do rodziny biologicznej-
4. Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju Punkt konsultacyjny	1. Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych - 2. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego - 3. Ilość terapii i mediacji -
5. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - a) rodzinne - b) instytucjonalne- c) ośrodki pozostałe 2. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach-
III. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.			
1.Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba rodzin przeżywających trudności -
2.Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Liczba osób, które podjęły terapię - 2. Liczba osób, które ukończyły terapię - 3. Liczba osób, które nie podjęły terapii- 4. Liczba osób skierowanych do Sądu o podjęcie terapii-

3. Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy Domowej w rozwiązanie problemu przemocy .	2023 - 2025	Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy domowej	1. Liczba założonych Niebieskich Kart - 2. Liczba zamkniętych NK - 3. Liczba prowadzonych NK -
4. Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży).	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju	1. Liczba rodzin objętych pomocą ogółem - a) finansowa - b) rzeczowa -
5. Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.	2023 - 2025	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju Sąd Rodzinny i Nieletnich w Kłodzku	1. Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny - 2. Liczba rodzin wspierających -
6. Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2023 - 2025	Pracownicy socjalni Asystenci rodziny	1. Liczba szkoleń i konferencji- 2. Liczba superwizji-

VI. Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu, sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

VII.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku -Zdroju przy udziale:

1. Urzędu Miasta w Łądku- Zdroju;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku- Zdroju;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
4. Placówek oświatowych z terenu Gminy Łądek- Zdrój;
5. Placówek Ochrony Zdrowia;
6. Komisariatu Policji w Łądku – Zdroju i Komendy Policji Powiatowej w Kłodzku;
7. Kuratorów Sądowych;
8. Sądów – Wydziały: Rodzinny i Nieletnich;
9. Centrum Integracji Społecznej w Łądku - Zdroju;
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku;
11. Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku, filia w Bystrzycy Kłodzkiej;
12. Organizacji pozarządowych z terenu Gminy;
13. Punktu Konsultacyjnego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Łądku - Zdroju

VIII. Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 -2025 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Miasta Łądek - Zdrój, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

XIX. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku- Zdroju. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Miejskiej Łądku- Zdroju roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

X. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łądek- Zdrój na lata 2023 - 2025 zakłada stworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

W Programie są ujęte rodziny mieszkające na terenie Gminy Łądek- Zdrój, przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje gminie szereg możliwości wsparcia rodziny, ponieważ mechanizmy w niej zapisane koncentrują się wokół dobra dziecka i rodziny. Jednak

nie sposób w tym kontekście zapomnieć, że niewystarczające działania nakierowane na wsparcie rodziny dają w efekcie przedłużającą się dezintegrację rodziny biologicznej wywołującą nie tylko skutki jednostkowe, ale również, w perspektywie lat długofalowe, wielopokoleniowe skutki dla całej struktury społecznej gminy Łądek - Zdrój.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Zadaniem własnym gminy, określonym w art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Łądek-Zdrój od 2013 r.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób, aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji opiekuńczo-wychowawczych w sytuacjach, gdzie dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Aby skutecznie realizować powyższe zadania konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

Dotychczas obowiązujący Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022 przyjęty uchwałą Nr XX/143/2020 Rady Miejskiej Łądka-Zdroju z dnia 25 czerwca 2020 r. utracił moc obowiązującą.

W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łądek-Zdrój na lata 2023-2025 jest w pełni uzasadnione.

Burmistrz Łądka-Zdroju

Roman Kaczmarczyk